

Valtuusto 21.09.2026

Valtuustoaloite koulujen ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi koulukatujen avulla

Valmistelijat / lisätiedot:
Salmela Maija

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena Tiina Elon ja Mikki Kausteen ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen koulujen ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi koulukatujen avulla ja merkitsee aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Tiina Elo ja Mikki Kauste sekä 34 muuta valtuutettua ovat jättäneet 23.2.2026 valtuustoaloitteen koulujen ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi koulukatujen avulla seuraavasti:

”Koulukatuja on toteutettu lukuisissa eurooppalaisissa kaupungeissa. Edelläkävijä koulujen edustoilla olevien katujen muuttamisessa vehreäksi, viihtyisäksi, turvalliseksi ja myös leikkiin kutsuvaksi kaupunkitilaksi on ollut Pariisi, jossa on toteutettu jo noin 300 koulukatua. Ajoneuvoliikennettä on rajattu koulujen lähetyvillä myös Pohjoismaissa, esimerkiksi Malmössä ja Oslossa.

Koulukatujen tavoitteena on parantaa koulujen lähiympäristöjen liikenneturvallisuutta, viihtyisyyttä ja ilmanlaatua – sekä lisätä kävelyä ja pyöräilyä koulumatkoilla. Samalla ne tuovat vehreyttä, tilaa leikille sekä uusia kohtaamispaikkoja koko alueelle. Suunnittelun lähtökohta on, että koulukadut ovat autottomia tai hyvin vähäliikenteisiä vyöhykkeitä, joissa lasten kulkeminen jalan ja pyörällä on turvallista ja houkuttelevaa.

Koulukatuja voidaan toteuttaa monin tavoin. Keskeistä on, että tehtyjen toimien seurauksena katuympäristö paranee ja muuttuu lasten näkökulmasta houkuttelevammaksi. Samalla luodaan myös aikuisille paikkoja kohtaamiseen ja hyvään kaupunkielämään. Suomessa konsepti on vielä uusi. Helsinki päätti tammikuussa käynnistää ensimmäisen

koulukadun suunnittelun Inarintiellä. Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnon mukaan koulukadun valmistuminen ajoittuisi elokuuhun 2027. Koulukatujen kehittäminen yhdessä koulu yhteisöjen kanssa tukisi Espootarinan päämäärää olla lasten ja nuorten pääkaupunki.

Koulujen lähiympäristön parantaminen turvallisiksi ja viihtyisiksi koulukatujen avulla toteuttaisi uudella ja kiinnostavalla tavalla Espootarinan tavoitteita asuinalueiden viihtyisyyden ja kaupunkivihreän lisäämiseksi.

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen koulumatkaan ja Espoossa onkin jo tehty työtä lasten kouluteiden turvallisuuden parantamiseksi. Kansainvälisten kokemusten perusteella koulukadut ovat tehokas ja toimiva keino tehdä kaupunkiympäristöstä turvallisempi ja viihtyisämpi kaikille.

Yllä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että uusien koulurakennusten ja koulujen perusparannusten yhteydessä niiden lähiympäristön suunnittelun keskeiseksi lähtökohdaksi otetaan koululaisten liikenneturvallisuus, ja selvitetään mahdollisuutta koulukaduille.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Aloitteen tavoitteet koulujen lähiympäristöjen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi ovat kannatettavia ja Espoon kehittämisperiaatteiden mukaisia.

Liikenneyhteyksien turvallisuus huomioidaan jo alueiden kaavoituksessa ja katusuunnittelussa. Erityisesti koulujen läheisyydessä kiinnitetään suunnittelun alusta alkaen huomiota siihen, että jalankulku- ja pyöräilyreitit ovat turvallisia, selkeitä ja sujuvia. Tavoitteena on, etteivät itsenäisesti liikkuvien lasten reitit tarpeettomasti risteä koulun huolto- ja saattoliikenteen kanssa. Jo rakennettujen katu- ja liikenneympäristöjen osalta kaupunki ottaa mielellään vastaan palautetta mahdollisista puutteista tai turvallisuushuolista. Nämä arvioidaan osana jatkuvaa liikenneturvallisuustyötä, ja tarvittavia parannuksia toteutetaan käytettävissä olevien resurssien ja olosuhteiden mukaisesti.

Eurooppalaiset esimerkit, kuten Pariisin koulukadut, osoittavat, että ajoneuvoliikenteen rajoittamisella voidaan parantaa koulu ympäristöjen turvallisuutta. Ratkaisut ovat kuitenkin aina vahvasti paikkasidonnaisia ja riippuvaisia kaupunkiympäristön rakenteesta sekä liikennejärjestelyistä. Koulukadut ovat Suomessa vielä verrattain uusi toimintamalli, vaikkakin joitakin siihen pohjautuvia käytäntöjä on jo toteutettu pienemmässä mittakaavassa niin Espoossa kuin muissakin kaupungeissa. Espoossa on esimerkiksi alennettu nopeusrajoituksia koulujen läheisyydessä sekä rakennettu saattoliikenteelle paikkoja etäämmälle koulusta. Aloitteessakin mainittu Helsingin Inarintien koulukatukokeilu tuo arvokasta tietoa niin viihtyisyyden, koetun turvallisuuden kuin liikenneturvallisuuden näkökulmista. Seuraamme mielenkiinnolla Helsingin kokeilun etenemistä ja tuloksia.

Koulukatuja, joille sijoitetaan kohtaamis- ja oleskelupaikkoja, voidaan jatkossa harkita tapauskohtaisesti silloin, kun siihen soveltuva kohde tunnistetaan. Käytännössä tällainen oleskeluun tarkoitettu katualue olisi mahdollista toteuttaa pihakatumerkinnöin. Leikkipaikkojen tai muiden oleskelutoimintojen sijoittaminen ajoneuvoliikenteen sekaan muodostaa

kuitenkin selkeän turvallisuusriskin, jonka vuoksi tapauskohtainen harkinta tulee tehdä erityisellä huolella.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.08.2026 § 265

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena Tiina Elon ja Mikki Kausten ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen koulujen ympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi koulukatujen avulla ja merkitsee aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite koulujen ympäristön ja viihtyisyyden parantamiseksi koulukatujen avulla

Tiedoksi